

Kərbəladada dava düşdü, çoxu şəhid oldular!
Qan dayandı üzəngiyə, oldu meydan qırmızı!

Aşıq Mamet:

Lənət gəlsin ol Yezidə, hökmünü rəvan etdi,
“Bəni-Haşim” tayfasından qalmasın cavan dedi.
“İmam Hüseyin” oğlanların dininə qurban verdi,
Qan töküldü Kərbəladada oldu meydan qırmızı.

Aşıq Qəşəm:

“İbrahim” qırdı bütləri, özü yanmadı nara,
Oğlunu bıçaq kəsmədi, götürdü çaldı mərmərə.
“Cəbrayıl” qurban gətirdi “İsmayıl” peyğəmbərə,
“Məhəmməd” yaşıl geyindi, Şahı-Mərdan qırmızı.

Aşıq Mamet:

Yüz iyirmi dörd min nəbidə sərvərdi ya “Mustafa”.
Məkkədə tac qoydu səfər etdi meraca.
Asimanda qabağını kəsdi, deyim şirzada,
Aldı xətmən əlindən Şahı -Mərdan qırmızı.

Aşıq Qəşəm:

“Manaf” deyir:²² Zülmət oldu, heç görmədi göz-gözü,
Şəmsi-qəmər şövqü tutmuş, səngi, səhranı, düzü.
Bar ilahı xaliq eylənmiş, ayla günü, ulduzu,
Gün çıxdı, gün çıxan yerdən oldu cahan qırmızı.

Aşıq Mamet:

Kim “Quran”a qayıl olsa Allah onu dost tutar,
Həqiqətin yolun azmaz, təriqəti tez tutar.
Kim dininə qayıl olsa Kəbənin evin yapar,
“Mürtədi Aşıq Məhəmməd” eylə dövrən qırmızı.

Dövrədən dedilər:

– Sizin hər ikiviz də yaxşı sənətkarsız, barışın, oturun yerə!

Aşıq Mamet qabağa düşüb Aşıq Qəşəmə bir tərif dedi:

Məndən salam olsun Aşıq Qəşəmə,
Əzəl sinəmizdə saz gəlib gedib.

²² Bu deyişmədə Aşıq Qəşəm Aşıq Ələsgərlə şair Manafdan şeir oxuyur.

16. Sərrafi Ə. “Qız uşağı nazlamalarından”, El Bilimi, 32-ci sayı, 1390/2011. səh.22
17. Vəidi R. “Marağa xalq inanclarından”, El Bilimi, 43-cü sayı, 1391/2012. səh.12
18. Vəidi R. “Marağa xalq inanclarından”, El Bilimi, 50-51-ci sayları, 1391/2012. səh.71-73
19. AzariEldili@yahoo.com (“Azəri” jurnalı, Baş redaktor: Behzad Behzadi)
20. www.Khudafarin.ir (“Xudafərin” dərgisi, Baş redaktor: Hüseyn Şərqi-dərəcik (Soytürk)
21. www.Azeibilimi.com (“Azərbaycan Ei Bilimi” dərgisi, Baş redaktor: Əhəd Fərhəməndi)

MÜNDƏRİCAT

ÖN SÖZ..... 3

NAĞILLAR

Şəngülüm, Məngülüm	16
Siçanıynan pıs-pısdə.....	16
Şiriyənən dovşan.....	18
Pişiyn padşahlığı	19
Tülkü ilə dəvə.....	20
Tülkü ilə canavar	20
Ayı ilə tikançı.....	21
Ulağınan dəvə	22
Qarının pişiyi.....	23
Hacı leylək	24
Canavarın qonşuluğu ilə çaqqalın dostluğundan uzaq ol .	25
Xoruznan padşah	27
Bəy dəvə	28
Oğlan, inək, xoruz	29
Bayquş	30
Sərçə	32
Keçi ilə canavar	35
Qarı nənə.....	36
Bağbaniynan ayı.....	37
Fərruxnan Gülruş	37
Üç Məhəmməd	41
Səlim şah.....	46
Sənətkarınan şah.....	51
Adıynan Budu	53
Şanssız kişi.....	54
Üç qardaş	55
Tənbəl kişi.....	57
Tənbəl oğlan.....	59
Məhəmmədinən dəyirmançı.....	60
Tamahkar şikarçı.....	62
Boranı	64

Ərahiynan Bərah	65
Xədanzar	67
Ağıllı kişi	68
Haqsız hakim.....	69
Cütçünün oğlu keçəl.....	71
Mərcimək	73
Tikançı və üç qızı	75
Əmiryəmən	82
Qara qulam.....	89
Qurban əmi.....	91
Əllamə ilə qazi	93
Kasıb kişi	102
Şikarçı.....	103
Tacirin oğruları.....	103
Nahaq ölümdən qurtulan.....	104
Tamahkar	105

MİFOLOJİ MƏTNLƏR, ƏFSANƏ VƏ RƏVAYƏTLƏR

PEYĞƏMBƏRLƏR, DİNİ ŞƏXSİYYƏTLƏR, QIYAMƏT HAQQINDA

Yaranış	108
Dünyanın yaradılışı	108
Dünyanın sonu (Qiyamət) – 1	109
Dünyanın sonu (Qiyamət) – 2.....	109
Dünyanın sonu (Qiyamət) – 3.....	110
Dünyanın sonu (Qiyamət) – 4.....	110
Adəm ilə Həvvanın behişdən qovulması	110
Nuh Peyğəmbərin gəmisini.....	110
Hz.Musa	111
Seyid Əhməd – 1	112
Seyid Əhməd – 2	112
Seyid Əhməd – 3	113
Seyid Əhməd – 4	114
Seyid Əhməd – 5	114
Seyid Əhməd – 6	114

Seyid Əhməd – 7	115
Belə şəhər, sənə şor su çıxsın! – 1	115
Belə şəhər, sənə şor su çıxsın! – 2	116
Ucubunıq	116
Müqəddəs Ərdəbili	117
Loğman həkim	118
Alışma	118
Yanan qəbir	119
Qurt qız	120
Qurd donuna düşmək	120

CİNLƏR VƏ ŞEYTANLAR HAQQINDA

Al heyvanı – 1	121
Al heyvanı – 2	122
Al heyvanı – 3	122
Al arvadı – 1	122
Al arvadı – 2	123
Bizdən yeylər – 1	123
Bizdən yeylər – 2	124
Bizdən yeylər – 3	124
Boylu daş – 1	125
Boylu daş – 2	125
Cinlər – 1	125
Cinlər – 2	126
Cinlər – 3	127
Çiləxanə	127
Xortlaq	127
Qəcələ – 1	128
Qəcələ – 2	129
Şeyatinlər	129

YER ADLARI HAQQINDA RƏVAYƏTLƏR

Ağdaş qəyələri	130
Ala çınar	131
Əmmaməli qəyə	131
Bayır qayaları	131
Əshabi-kəhf	132

Düldül daşı	133
Dikili daş	134
Gülzar yurdu-şamar yurdu	134
İbrahim ölən daş	134
Köpək qayası	135
Qatar daşı	135
Qədəmgah	135
Qabaq təpə qayası	136
Pir – 1	138
Pir – 2	138
Pir – 3	139
Pir – 4	139
Seyid Kəmər qayası	139
Səyyadoğlu	140
Şah bulağı	142
Yalquz ağac	142
Yedi qızlar	143
HEYVANLAR HAQQINDA RƏVAYƏTLƏR	
İlan	144
Körəşəpələk	144
Keçi	144
Qatır – 1	145
Qatır – 2	145
Tosbağa – 1	145
Tosbağa – 2	145
Daraxça quşu	146
Daraxçın quşu	146
Titibabı quşu – 1	146
Titibabı quşu – 2	147
Titibabı quşu – 3	147
Şişə quşu	147
LƏTİFƏLƏR	
Arvadın hiyləsi	148
Eşit, inanma	148
Çobanın səfeh fikri	149

Pay bölmək.....	149
Qazan doğdu.....	150
ATALAR SÖZLƏRİ VƏ DEYİMLƏR.....	152
BAYATILAR	179
İNANCLAR, SINAMALAR.....	230
XALQ TƏBABƏTİ	
Bitkilər	253
DEYİŞMƏLƏR	
Aşıq Əziz Şəhnazi ilə aşıq Sulduzun deyişməsi.....	268
Aşıq Məmetlə aşıq Qəşəmin deyişməsi	270
Aşıq Əziz və Yədulla deyişməsi	274
UŞAQ NƏGMƏLƏRİ	
Ay teşti, teşti, teşti.	289
Üşüdüm, ay üşüdüm	289
Həbəsənə, ay həbəsənə	289
Ha mamanı, mamanı.....	290
Ay bəllim, bəllim, bəllim	290
NAZLAMALAR	
Qız uşaqları nazlamalarından	291
LÜĞƏT.....	294
SÖYLƏYİCİLƏR HAQQINDA MƏLUMAT	300
ƏDƏBİYYAT.....	304

**Güney Azərbaycan folkloru,
XIII kitab.**
Bakı, Elm və təhsil, 2022

Nəşriyyat direktoru:
Prof. Nadir Məmmədli

Kompüterdə yığan:
Səkinə Abbasova

Kompüter tərtibçisi və
texniki redaktoru:
Lalə Bədirova
Ləman Abdulxalıqova

Korrektor:
Gülmira Mehdiyeva

Kağız formatı: 60/84 1/32
Mətbəə kağızı: №1
Həcmi: 312 səh.
Tirajı: 300

Kitab Azərbaycan MEA Folklor İnstitutunun
Kompüter Mərkəzində yığılmış, səhifələnmiş,
“Elm və təhsil” NPM-də ofset üsulu ilə
Hazır deopozitivlərdən çap olunmuşdur.